

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ**

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΟΗΓΜΕΝΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Αξιολόγηση της αποδιδόμενης αξιοπρέπειας στα ηλικιωμένα άτομα:

**Μετάφραση, Εγκυροποίηση και πολιτισμική προσαρμογή
του ερευνητικού εργαλείου JADS**

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Δρ. Ευριδίκη Παπασταύρου PhD, Msc, Bsc, RN, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα
Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, ΤΕΠΑΚ

Συνεπιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Δρ. Χριστιάνα Κούτα PhD, Msc, Bsc, DipN, RN, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα
Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, ΤΕΠΑΚ

Όνοματεπώνυμο Φοιτήτριας:

Παρασκευή Χαρίτου

2013-2014

Περίληψη

Υπόβαθρο: Η διατήρηση της αξιοπρέπειας θεωρείται ζωτικής σημασίας για την επιτυχή γήρανση, σχετίζεται με την κατάσταση υγείας, την ποιότητα ζωής και την ικανότητα των ηλικιωμένων να διατηρήσουν την ανεξαρτησία τους. Η αξιοπρέπεια ως έννοια στα πλαίσια της φροντίδας υγείας των ηλικιωμένων σχετίζεται με τη διαδικασία της γήρανσης, της έκπτωσης των σωματικών και νοητικών λειτουργιών, της ευαλωτότητας, της απώλειας της προσωπικής ταυτότητας και αρνητικών συμπεριφορών.

Μέσα από ελέγχους που γίνονται κατά καιρούς από κρατικούς φορείς αλλά και από διάφορες επιτροπές αξιολόγησης της ποιότητας φροντίδας, διαπιστώνεται η αδυναμία των νοσηλευτηρίων να διατηρήσουν τα πρότυπα φροντίδας σε θέματα αξιοπρέπειας ανα το παγκόσμιο.

Στην Κύπρο δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν το πώς οι ηλικιωμένοι αντιλαμβάνονται την αξιοπρέπεια, ή κατα πόσο αυτή απειλείται μέσα από την παροχή φροντίδας, ούτε υπάρχουν έγκυρα αξιόπιστα εργαλεία μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα που να μετρούν την αξιοπρέπεια στους ηλικιωμένους.

Σκοπός: Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η μετάφραση στην Ελληνική γλώσσα και πολιτισμική προσαρμογή στον πληθυσμό της Κύπρου, της κλίμακας αξιολόγησης της αποδιδόμενης αξιοπρέπειας (JADS). Επίσης η αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων της ελληνικής έκδοσης της κλίμακας, στους ηλικιωμένους και η συσχέτιση της αποδιδόμενης αξιοπρέπειας με τα δημογραφικά στοιχεία των ηλικιωμένων καθώς και με το βαθμό λειτουργικότητας τους, ο οποίος αξιολογήθηκε με τη χρήση του ερευνητικού εργαλείου IADL.

Υλικό-Μέθοδος: Στην έρευνα συμμετείχαν 188 ηλικιωμένοι ηλικίας ≥ 60 ετών που επισκέφθηκαν το τμήμα εξωτερικών ιατρείων του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού από τον Ιούνιο-Σεπτέμβριο 2013.

Η μετάφραση και πολιτισμική προσαρμογή του εργαλείου JADS έγινε σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις κατευθυντήριες οδηγίες του MAPI (2004-2013) και των Sousa & Rojjanasrirat (2010).

Η αξιοπιστία και η ομοιογένεια αξιολογήθηκαν με τη μέτρηση της εσωτερικής συνοχής, με την χρησιμοποίηση του συντελεστή Cronbach's α και την ανάλυση στοιχείων. Η εγκυρότητα δομής καθορίστηκε με τη Διερευνητική Παραγοντική Ανάλυση, με τη μέθοδο principal components με Varimax περιστροφή. Οι συσχετίσεις των δημογραφικών και του βαθμού λειτουργικότητας

πραγματοποιήθηκαν με το συντελεστή συσχέτισης Pearson r . Εκεί που βρέθηκαν συσχετίσεις εφαρμόστηκε η Πολλαπλή Γραμμική Παλλινδρόμηση για τη δημιουργία στατιστικών μοντέλων πρόβλεψης.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι το JADS-GR αποτελεί ένα έγκυρο και αξιόπιστο εργαλείο μέτρησης της αποδιδόμενης αξιοπρέπειας στους Κύπριους ηλικιωμένους, οι παράγοντες οικογενειακή κατάσταση, φύλο, ηλικία, μορφωτικό επίπεδο, οικονομική κατάσταση και βαθμός λειτουργικότητας φαίνεται να σχετίζονται με κάποιες από τις διαστάσεις της αξιοπρέπειας, αλλά με χαμηλές συσχετίσεις με αποτέλεσμα να μην μπορούν και να την προβλέψουν σε ικανοποιητικό βαθμό.

Συμπεράσματα: Το εργαλείο JADS-GR παρουσιάζει αξιοπιστία και εγκυρότητα στους αυτόνομους ηλικιωμένους στην Κύπρο. Περαιτέρω έλεγχος των ψυχομετρικών του ιδιοτήτων καθώς και άλλων πιθανών παραγόντων που μπορεί να επηρεάζουν την αξιοπρέπεια χρειάζεται να πραγματοποιηθεί σε μεγαλύτερης έκτασης έρευνα.

Λέξεις κλειδιά: αξιοπρέπεια, ηλικιωμένοι, απόψεις, ανάλυση έννοιας, φροντίδα

Abstract

Background: Maintaining dignity is considered vital for successful aging and is associated with health status, quality of life and the ability of the elderly to maintain their independence. The dignity as a concept in the context of health care for the elderly is associated with the aging process, the physical and cognitive decline, vulnerability, loss of personal identity and negative behaviors.

Through inspections made occasionally by government bodies and various committees, evaluating the quality of care worldwide, hospitals appear unable to maintain standards of care on dignity.

In Cyprus there is no evidence to show how the elderly perceive dignity, or whether it is threatened through care, there are no reliable, credible tools translated and adapted into Greek language to measure the dignity of the elderly.

Aim and objectives: The purpose of this study is the translation in Greek language and cultural adaptation in the population of Cyprus, of the scale Jacelon Attributed Dignity Scale (JADS). Furthermore, the evaluation of the psychometric properties of the Greek version of the scale, and the correlation of attributed dignity with the demographic data of the elderly as well as their functional abilities using the research tool IADL.

Material- Method: The survey involved 188 elderly people aged ≥ 60 years who visited the outpatients department of Limassol General Hospital from June-September 2013.

The translation and cultural adaptation of JADS was performed in accordance with international standards and guidelines of MAPI institute (2004-2013) and Sousa & Rojjanasrirat (2010).

The reliability and homogeneity were assessed by measuring internal consistency using the Cronbach's α coefficient and item analysis. Construct validity was determined by Exploratory Factor Analysis using Principal Components method with Varimax rotation. Correlations of demographic and degree of functionality performed with Pearson correlation coefficient. In the correlations found, the Multiple Linear Regression was applied for the creation of statistical predicting models.

Results: The results showed that the JADS-GR is a valid and reliable tool for measuring the attributed dignity in the elderly people of Cyprus, factors marital status, sex, age, educational level, economic status and degree of functionality seems to be

associated with some of the dimensions of dignity but with low correlations, therefore they can not predict attributed dignity.

Conclusion: The scale JADS-GR is a valid and reliable instrument to measure attributed dignity in Cypriot older adults. Further testing of the psychometric properties and other potential factors that may affect the attributed dignity need to be assessed in a more extensive research.

Key words: dignity, elderly, views, concept analysis, care